

PREŠERNOVO

gledališče

kranj

sezona **1978'79**

PREŠERNOVO

gledališče *kranj*

USPEHI V PRETEKLI SEZONI

Kot najpomembnejši gledališki dogodek na XXI. srečanju gledaliških skupin Slovenije sta bili za Borštnikovo srečanje v Mariboru izbrani enodejanki S. Mrožka: ČAROBNA NOČ in NA ODPRTEM MORJU, ki ju je Prešernovo gledališče uspešno uprizorilo v pretekli sezoni. Z obema enodejankama smo z uspehom nastopili na Goriškem srečanju malih odrov v Novi Gorici.

Kot smo lahko izvedeli (privatno seveda), je selektor za šibeniški festival otroka izbral našo lutkovno predstavo J. Strede: Pravljica o princesi na zrnju graha. Kasneje smo bili uradno informirani, da na tem festivalu ne sodelujemo. Razloge za nesodelovanje uradno ne poznamo (privatno pa nam nisto tuji).

Podobno je z gostovanjem na Poljskem. Iz dnevnega časopisja smo izvedeli, da so na šestnajsti seji odbora za kulturno sodelovanje z drugimi narodi pri Kulturni skupnosti Slovenije posebej podprli gostovanje omenjene lutkovne predstave na Poljskem. Finančna sredstva so bila odobrena, poljski lutkovni festival pa se je menda uspešno končal tudi brez naše udeležbe. Do nadaljnjega našo princeso ne žuli več grah, ampak odnos nekaterih do minulega dela drugih, ki se vztrajno trudijo razvozljati namenoma zavozljane lutkovne niti.

Nikolaj Robertovič Erdman:

SAMOMORILEC

(Samoubijca)
komedija

Prevod Mile Klopčič

Semjon Semjonovič Podsekalnikov . .	Miran Kenda
Marija Lukjanova Podsekalnikova . .	Biba Uršič
Serafima Iljinična	Božena Iglič
Aleksander Petrovič Kalabuškin	Jože Vunšek
Margarita Ivanovna Peresvetova	Tilka Intihar
Aristarh Dominikovič Goloččapov . . .	Tine Oman
Kleopatra Maksimovna	Martina Štern
Raisa Filipovna	Jelka Štular
Jegor Timofejevič	Janez Dolinar
Valdemar Arsenjevič Pugačov	Miha Krišelj
Oče Jelpidij	Mirko Cegnar
Viktor Viktorovič	Rastko Tepin
Zinka Padespanj	Danica Voglar
Grunja	Edka Oman
Kostja	Egidij Šinkovec
Mademoiselle Henriette	Jasna Šinkovec
Prvi pijanec	Tone Dolinar
Drugi pijanec	Miha Štefe
Prvi pogrebnik	Tine Miklavžič
Drugi pogrebnik	Dušan Dajanovič

Režija	Matija Logar
Scena	Saša Kump
Kostum	Alenka Bartl
Glasba	Aleš Kersnik
Lektor	Ferdinand Miklavc

Vodja predstave	Franci Intihar
Šepetalka	Milada Varacha
Odrski mojster	Bruno Grašič
Razsvetljava	Jože Zeni

Scena je bila izdelana v lastnih delavnicah.

Sovjetski gledališki ustvarjalec N. R. Erdman je s svojim delom odrsko zaživel dokaj pozno. Res je kmalu po oktobrski revoluciji (leta 1925) Mayerhold izjemno učinkovito uprizoril njegovo komedijo „Mandat“, ter tri leta kasneje pripeljal „Samomorilca“ le do generalke. Erdman in njegov „Samomorilec“ sta morala v pozabo, toda le za nekaj desetletij.

Avtor „Samomorilca“ je spričo svoje komedijske vitalnosti, aktualnosti in umetniške prepričevalnosti nujno moral doživeti odrsko oživitev duhovitih dialogov, groteskno paradoksalnih situacij ter številnih ironičnih podob in prisposodob človeške majhnosti, človeškega pohlepa, ki se sunkovito in nebojazljivo razrašča v novih družbenih razmerah, ki jih je porevolucijski čas šele začel definirati. V komedijski definiciji teh dni se znajde tudi lik Semjona, nesojenega „samomorilca“, ki hlastajoče išče svojo individualno pozicijo znotraj brezimne množice.

„Samomorilec“ je torej izrazita družbeno-kritična komedija, ki ji je blizu tako molierski kot gogoljanski smeh, vendar pa Erdmana slogovni in dramaturški prijemi ločujejo od obeh velikih komediografov, saj v komediji že začutimo živec tistega absurda in groteske, ki sta tako značilno oblikovala dramsko ustvarjanje na prelomu v drugo polovico našega stoletja. Ob tem pa velja zapisati, da je v „Samomorilcu“ groteskna le situacija, ljudje oziroma liki, ki so postavljeni v to situacijo, pa so naravni. To so ljudje, ki ljubijo življenje, ki si vsako novo nastalo situacijo (tudi družbeno) takoj skušajo korigirati seveda sebi v korist. In znotraj teh „koristi“ se znajde človek, ki išče svojo identiteto, svoje sonce in svojo senco, svoj lastno izrisani profil, ki bo opazen, neanonimen. Ob tem človeku pa vrsta drugih vse do tistega, ki v imenu naprednega zasleduje najbolj nazadnjaške interese.

Kar je „Samomorilec“ dajal slutiti ob svojem nastanku, se je do danes vse prevečkrat potrjevalo, se potrjuje in se bo po vsej verjetnosti še dolgo potrjevalo: kupčija s smrtjo, z mrtvimi dušami postaja iz dneva v dan „žlahtnejši“ posel, saj je vse, kar prinaša dobiček, postalo danes normalno celo „moralno“.

„Samomorilec“ je torej izjemno sodobno odrsko delo, razpeto med sproščenim komedijskim in globokim tragičnim tonom, delo o našem svetu, o nas, delo, ki učinkovito prepleta visoko umetniško raven z žlahtno ljudskostjo ter gledališko slinkovitostjo.

Skratka: „Samomorilec“ kljub dolgem „kulturnem molku“ ostaja učinkovita satira na včeraj in na danes.

M. L.

Statistični pregled predstav Prešernovega gledališča v sezoni 77/78

predstava	število ponovitev		
	doma	na gostovanjih	skupaj
F. Duerrenmatt: METEOR	10	4	14
S. Mrožek: ČAROBNA NOČ NA ODPRTEM MORJU	12	4	16
J. Hašek-H. Grun: ŠVEJK	10	11	21
M. Bor: RAZTRGANCI (ponovitev)	1	4	5
M. Logar KRALJ V ČASOPISU	23	1	24
J. Streda: PRAVLJICA O PRINCESI NA ZRNU GRAHA	5	55	60
S. Makarovič-V. Rooss KOSOVIRJA NA LETEČI ŽLICI	1	17	18
J. Streda: PRAVLJICA O RDEČI KAPICI (ponovitev)		3	3
J. Streda: JANKO IN METKA (ponovitev)		7	7
K. Novak: MEZINČEK		4	4
	<hr/>		
	62	110	172

51 ponovitev pa je imelo v Kranju (v organizaciji Prešernovega gledališča) 29 različnih gostovalnih predstav.
V pretekli sezoni pa je bilo v Prešernovem gledališču tudi 9 raznih drugih prireditev.

Igralski nastopi v sezoni 77/78

Ime in priimek, vloga (predstava) — število nastopov,
skupno število vseh nastopov

1. **Mateja Arnšek**, igralka (Kosovirja na leteči žlici), **18 nastopov.**
2. **Peter Bogataj**, Vodja (Kralj v časopisu), **24 nastopov.**
3. **Mirko Cegnar**, Emanuel Lutz (Meteor) — 14, Pismo-
noša (Na odprtem morju) — 16, različne vloge (Švejk) —
21, komandir nemške žandarmerije (Raztrganci) — 5, **56 nastopov.**
4. **Milan Čadež**, različne vloge (Švejk), **21 nastopov**
5. **Dušan Čipe**, Jochan (Meteor) — 14, Borle (Kralj v
časopisu) — 24, Nemeč (Raztrganci) — 5, **43 nastopov.**
6. **Dušan Dajanovič**, različne vloge (Švejk), **20 nasto-
pov.**
7. **Janez Dolinar**, Hugo Nyffenschwander (Meteor) —
14, Srednji brodolomec (Na odprtem morju) — 16, Mihol
(Raztrganci) — 5, **35 nastopov.**
8. **Tone Dolinar**, Kralj (Kralj v časopisu) — 24, Parti-
zanskih komandir (Raztrganci) — 5, **29 nastopov.**
9. **Drago Grošelj**, različne vloge (Švejk), **21 nastopov.**
10. **Nataša Herlec**, igralka (Kosovirja na leteči žlici), **18 nastopov.**
11. **Tomaž Hribar**, igralec (Kosovirja na leteči žlici), **18 nastopov.**
12. **Tilka Intihar**, Tretja oseba (Čarobna noč) — 16,
Gospa Katy (Švejk) — 21, Lenka (Raztrganci) 5, **42 na-
stopov.**
13. **Miran Kenda**, Debeli brodolomec (Na odprtem mor-
ju), **16 nastopov.**
14. **Jože Kovačič**, Friedrich Georgen (Meteor) — 14,
različne vloge (Švejk) — 21, Rutar (Raztrganci) — 5, **40 nastopov.**
15. **Zvone Kozina**, Partizan (Raztrganci), **5 nastopov.**
16. **Miha Krišelj**, Veliki Mucheim (Meteor) — 14, Mali
brodolomec (Na odprtem morju) — 16, Švejk (Švejk) —
21, Črešnik (Raztrganci) — 5, **56 nastopov.**
17. **Tomaž Kurat**, igralec (Kosovirja na leteči žlici), **18 nastopov.**
18. **Marjan Lombar**, Major Friedli (Meteor), **14 nasto-
pov.**
19. **Tine Miklavžič**, Schafroth (Meteor) — 14, različne
vloge (Švejk) — 21, **35 nastopov.**
20. **Edka Oman**, Augusta (Meteor) — 14, Vida (Raz-
trganci) — 5, igralka (Mezinček) — 4, **23 nastopov.**

21. Tine Oman, Wolfgang Schwitter (Meteor) — 14, Gospod kolega (Čarobna noč) — 16, različne vloge (Švejk) — 21, igralec (Pravljica o princeski na zrnju graha) — 60, Dr. Mrož (Raztrganci) — 5, igralec (Janko in Metka) — 7, **123 nastopov.**
22. Helena Peterlin, igralka (Kosovirja na leteči žlici), **18 nastopov.**
23. Ksenija Ponikvar, igralka (Kosovirja na leteči žlici), **18 nastopov.**
24. Lojze Ravnihar, Korle (Kralj v časopisu) — 24, različne vloge (Švejk) — 21, Partizan (Raztrganci) — 5, **50 nastopov.**
25. Duša Repinc-Rooss, igralka (Pravljica o princeski na zrnju graha) — 60, igralka (Pravljica o Rdeči kapici) — 3, igralka (Janko in Metka) — 7, igralka (Mezinček) — 4, **74 nastopov.**
26. Miloš Rooss, igralec (Kosovirja na leteči žlici), **18 nastopov.**
27. Cveto Sever, igralec (Mezinček) — 4, **14 nastopov.**
28. Tone Sušnik, Lakaj (Na odprtem morju) — 16, različne vloge (Švejk) — 21, Nемеc (Raztrganci) — 5, **42 nastopov.**
29. Irena Šiling, Olga (Meteor) — 14, različni vlogi (Švejk) — 21, **35 nastopov.**
30. Janja Štefe, Vika (Kralj v časopisu), **24 nastopov.**
31. Milan Štefe, Pepi (Kralj v časopisu), **24 nastopov.**
32. Martina Štern, različni vlogi (Švejk) — 21, II. soseda (Raztrganci) — 5, **26 nastopov.**
33. Rastko Tepin, različne vloge (Švejk) — 21, Partizan (Raztrganci) — 5, **26 nastopov.**
34. Uroš Trefalt, igralec (Kosovirja na leteči žlici), **18 nastopov.**
35. Jože Urankar, Glauser (Meteor), **14 nastopov.**
36. Biba Uršič, Nomsonova (Meteor) — 14, Kraljica (Kralj v časopisu) — 24, Neža (Raztrganci) — 5, **43 nastopov.**
37. Danica Voglar, I. soseda (Raztrganci), **5 nastopov.**
38. Jože Vunšek, Profesor Schlatter (Meteor) — 14, Dragi gospod kolega (Čarobna noč) — 16, pevec (Švejk) — 17, Ferlež (Raztrganci) — 5, **52 nastopov.**
39. Rudi Zevnik, različne vloge (Švejk), **21 nastopov.**

V pretekli sezoni so za delo v gledališču dobili pomembna družbena priznanja:

- Saša Kump** — Gorenjsko Prešernovo nagrado za izjemo pomembno scenografsko in lutkarsko delo v kranjski občini.
- Tine Oman** — Prešernovo plaketo in Linhartovo plaketo za dolgotrajno in uspešno gledališko igranje.
- Jože Vunšek** — Prešernovo plaketo in Linhartovo plaketo za dolgotrajno in uspešno gledališko igranje.
- Cveto Sever** — Prešernovo plaketo za dolgotrajno in uspešno igranje.
- Biba Uršič** — Zlato Linhartovo značko za izjemen igralski dosežek.
- Miran Kenda** — Zlato Linhartovo značko za izjemen igralski dosežek.
- Vladimir Roos** — Zlato Linhartovo značko za izjemen dosežek pri lutkovni uprizoritvi.

PREŠERNOVO

gledališče *kranj*

Gledalci abonmajskih predstav za odrasle si bodo predvidoma v drugi polovici oktobra ali v začetku novembra (ker smo odvisni od gostujočega gledališča, v času tiska še ni bilo mogoče predvideti niti točnega termina niti naslova predstave) ogledali drugo abonmajsko predstavo za odrasle. Abonmajski repertoar za odrasle nam bodo tudi v letošnji sezoni popestrila ostala slovenska gledališča s svojimi najizrazitejšimi predstavami.

V naši gledališki hiši pa smo že pričeli s študijem naslednje predstave (tretja abonmajska predstava za odrasle). Režiserka Vesna Arhar s kranjskimi igralci pripravlja komedijo Fadila Hadžića: ČLOVEK NA POLOŽAJU. Komedija znanega jugoslovanskega komediografa (poznamo njegovo uspešnico „Hitler v partizanih“, ki smo jo tudi v našem gledališču z velikim uspehom uprizarjali pred nekaj leti) bo v Sloveniji prvič uprizorjena. Prevod je pripravil Ferdinand Miklavc, premiero pa načrtujemo v drugi polovici meseca novembra.

Gledališki list št. 2, izdajatelj Prešernovo gledališče, Kranj, predstavnik: J. Kurat, urednik: M. Logar, oblikovalec gledališkega lista in plakata: J. Jančič, tisk: Tiskarna Kresija, Gospodarska 13, Ljubljana, v 600 izvodih.

Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov z odločbo republiškega komiteja za kulturo, št. 4210-263/77.

